

"В своїй хаті й своя правда, і сила, і воля".
Тарас ШЕВЧЕНКО

Ямни́ця

№ 1 (20) серпень 2015 року

З Днем незалежності!

Шановні ямничани!

День Незалежності України – це особливе свято для кожного українця, незалежно від віросповідань і політичних поглядів. На жаль, цьогоріч, цей день має гіркий присmak втрат.

24 річницю своєї незалежності Україна змушені відвідувати, виборюючи власні землі, відстоюючи права та свободи громадян. Саме час переоцінити себе як частину великої держави. Час для єднання, змін і виважених рішень.

Нехай же над нашою державою завжди буде мирне небо, а у серці кожного побільшає добра. Погожої днини, втішного слова та гарних новин на щодень.

Хай кожен крок вперед буде багатий на перемоги, а кожен успіх робить нашу державу, як і кожного українця, на юту міцнішим. І щоб цей День був воїстину справжнім святом вільної, незалежної України.

З повагою, сільський голова Іван КОВАЛЬЧУК

Дорога громадо!

Сьогодні, в день чергової річниці незалежності України, бажаємо вам взаєморозуміння, злагоди та успіхів у справах на благо нашої Батьківщини. Нехай кожен день вашого життя буде сповнений радістю, дружнім теплом і новими здобутками. Нехай ці досягнення стануть міцними цеглинками в будівництві міцної Держави, якою зможуть пишатися наші діти. І нехай допоможе нам в цьому Господь Бог.

Зі святом Вас, дорогі ямничани!

Парох с. Ямни́ця о. декан
Богдан КУРИЛІВ

Меморіал воїнам німецької армії.

Історія та сучасність

У перших числах вересня 2015 року відбудеться урочисте відкриття та посвячення пам'ятного меморіалу солдатам німецької армії часів Першої світової війни (1914-1918 рр.). Подія небуденна і матиме велике значення для нашого села, адже ми, ямничани, продемонструємо для всіх інших сіл та міст, що дотримуємося у своєму житті загальнолюдських цінностей та християнської моралі. Для того, щоб жителі Ямници зрозуміли суть та значення даного відкриття, спробуємо нижче розповісти про передісторії заходу, що наближається.

Німецькі солдати та Ямни́ця

В часи Першої світової війни німецькі солдати були союзниками та побратимами наших прадідів, які воювали у складі австро-угорської армії та корпусі Українських січових стрільців. Вони спільно боролись проти російської царської армії. Це

перше, що потрібно нам запам'ятати, і не плутати даний період з Другою світовою війною.

У 1916 році російські війська в ході т. з. «Брусиловського прориву» розпочали масштабний наступ на Галичину. Австро-угорські війська, які не змогли вистояти перед

більшими силами ворогів почали відступати по всій лінії фронту. Для того, щоб зупинити цей наступ росіян, Німеччина перекинула до Галичини велику кількість своїх дивізій, деякі з них були направлені для утримання ділянки фронту Станіслав – Галич. 1 серпня російським військам вдалося захопити місто Станіслав, однак далі наступ був зупинений австро-німецькими силами. Ямни́ця в числі всіх навколошніх сіл стала потужною укріпленою лінією фронту, яку росіяни намагалися прорвати десятки разів, однак зробити цього так і не змогли. Дана лінія фронту простояла майже рік з серпня 1916 року по липень 1917 року. За цей час на території села загинули понад три сотні солдатів з обох сторін, а Ямни́ця було повністю зруйнована.

(Продовження на сторінці 3)

Всеукраїнська Патріарша проща до Галицької чудотворної ікони Матері Божої

1-2 серпня 2015 року відбулася четверта Всеукраїнська Патріарша проща до Галицької чудотворної ікони Матері Божої, що в селі Крилос. Ця проща була присвячена 150-річчю від дня народження митрополита Андрея Шептицького та 1000-річчя від дня смерті князя Володимира та страстотерпців Бориса і Гліба.

Групи вірян вирушили пішими походом з Івано-Франківська до Крилоса. Дорогою прочани мали можливість зробити кілька зупинок для того, щоб перепочити. Перша зупинка відбулася в Ямни́ці. Жителі села зуміли організувати паломникам сіданок та приготували місце для відпочинку. Декан Богдан Курилів розповів вірянам про особистість Андрея Шептицького у Греко-католицькій Церкві, про цікаві моменти з історії хрещення Русі за часів князювання Володимира Великого. Після цього віряни, до яких долучилося багато ямничан, знову вирушили в дорогу.

Напередодні відкриття

стор. 1, 3

130 видань
Кобзаря —
з полиці
Романа Ткача

стор. 4

Спогади
вояка УПА
Ярослава
Козуна

стор. 7

Футбольний
огляд
за XI турів

стор. 8

У школі та дитсадку закінчується ремонт

У рамках підготовки шкіл району до нового навчально-року голова Тисменицької районної державної адміністрації Іван Семанюк та його перший заступник Володимир Заник побували у навчально-виховних закладах Ямниці.

Саме в цей час у Ямницькій загальноосвітній школі проводиться капітальний ремонт класних кімнат та коридорів. До першого вересня плануються також оздобити фасад освітньої установи. Суттєво оновиться й місцевий дитячий садочок. Тут під час капітального ремонту буде повністю замінено підлогу та сантехніку. Дітства разі перебуває вдома, а у приміщенні вихованого закладу активно працює будівельна бригада.

За словами сільського голови Ямниці Івана Ковальчука, ремонтні роботи, які здійснюють ПП «Галкомбуд» (у школі) та приватний підприємець Роман Смеричанський (у дошкільній установі) фінансуються з сільського бюджету. Загалом передбачено майже два мільйони гривень для оновлення цих соціальних закладів, з яких 923 тисячі планують витратити на потреби в ремонті за-

“Зіронька” чекає своїх відвідувачів

гальноосвітньої школи та 913 – дитсадка.

Крім того, Іван Семанюк обговорив із очільником Ямниці питання територіальної реформи. Адже саме Ямниця – сільська рада з найпотужнішим у районі місцевим бюджетом та розвинутою інфраструктурою, є потенційним адміністративним центром об’єднаної територіальної громади.

Не припиняються в селі роботи і по берегоукріпленню річки Ямничан-

ка, що по вулиці Коцюбинського. Коштом місцевого бюджету проводиться розширення, поглиблення, розчистка русла з наступним укріпленням берегів габіонними ящики. Виконує роботу ТОВ «ПМК-22», сума освоєних коштів станом на 1 липня становить 545 тисяч гривень. Також активно ведеться ремонт та асфальтування доріг на території села.

**Матеріал з сайту
Тисменицької РДА**

Шановні ямничани!

26 червня 2015 року Кабінет Міністрів України прийняв Постанову № 475, якою віні зміни до Постанови КМУ № 848 від 21 жовтня 1995 року «Про спрощення порядку надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг.....». Основні нововведення:

1) кількість зареєстрованих (прописаних) в житловому приміщенні осіб визначається на початок місяця, в якому оформляється звернення за призначенням субсидії;

2) до сукупного доходу не враховуються доходи від розміщення депозитів, грошове забезпечення військовослужбовців, які беруть безпосередню участь в АТО, одноразова допомога від органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування. (Приклад: ямничанам не враховується допомога, виділена сільською радою на лікування та допомога при народженні дитини, в розмірі 1.000 гривень, яка виплачувалася в 2014 році);

3) середньомісячний сукупний дохід членів домогосподарства визначається за попередній (2014)

календарний рік (Увага!!! За бажанням громадян субсидія на відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг може призначатися на основі середньомісячного (за 3 місяці, що передують місяцю, з якого призначається субсидія) сукупного доходу. Приклад: особа звертається за призначенням субсидії в жовтні 2015 року, то за її бажанням можна подати дохід за період з липня по вересень включно 2015 року;

4) для фізичних осіб-підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування, до сукупного доходу за кожний місяць враховується дохід на рівні прожиткового мінімуму для працездатних осіб (в 2015 році це 1218 грн.) та враховується група платника єдиного податку. Приклад: підприємцю першої групи як дохід будуть рахувати один прожитковий мінімум – 1218 гривень, другої групи – два прожиткові мінімуми – 2436 гривень, третьої – три прожиткові мінімуми – 3654 гривни;

5) відмінено штраф у подвійному розмірі від суми наданої субсидії

за подання недостовірних даних;

6) змінено форму бланка декларації про доходи осіб, в якому тепер не треба вказувати суми доходів членів домогосподарства, а лише вид доходу та називу організації, що його сплачує.

Примітка: отримати бланки необхідних документів та допомогу в заповненні заяви та декларації можна в приміщенні сільської ради в понеділок та середу з 9.00 до 16.00. Для цього слід мати такі дані:

— паспорт особи на яку відкрито особові рахунки на газ та світло;

— серію та номер паспорта, коди платника податку всіх зареєстрованих (прописаних) в будинково-лодінні осіб (для неповнолітніх номер та серія свідоцтва про народження);

— номери особових рахунків на газ та світло;

— загальну площину приміщення згідно технічного паспорта;

— називу організації чи підприємства, де працює чи навчається особа.

На даний момент рішення про призначення субсидії прийнято для 120 сімей ямничан.

З повагою, юрист Ямницької сільської ради Мар'ян ДЕРУН

коінформативним, безкоштовним, і достовірним методом обстеження є аналіз харкотиння на наявність мікробітерій туберкульозу. Такий збір харкотиння здійснюється і в Ямницькій амбулаторії. Надалі матеріал транспортується в Лисецьку ЦРЛ працівниками амбулаторії.

Зверніть увагу: якщо ви кашляєте більше 2 тижнів, відчуваєте немотивовану слабість, періодично підвищується температура тіла, не обстежувались 2 і більше років флюорографічно – ви в групі ризику!

**Марина ОСТРОВСЬКА,
головний лікар Ямницької ЛА**

Останнім часом альтернативним, висо-

Щиро вітаємо вас із Днем Незалежності України!

Запорука державотворчого успіху – у громадянській злагоді, високій відповідальності за доручену справу, в об’єднанні зусиль мільйонів громадян вільної і незалежної України в єдиному прагненні – сумлінною працею зміцнити силу і славу Вітчизни.

Нам судилося стати учасниками творення новітньої української держави, втілювати у реальність одвічну мрію нашого народу. Це велика честь і велика відповідальність перед власним сумлінням, родиною і прийдешніми поколіннями. Саме від кожного з нас залежить, якою буде нашій державі, як житимуть наші діти, онуки й правнуки.

Нехай не міліє джерело нашої віри, надії та любові до рідної землі, додається енергії, снаги і впевненості у власних силах і переконаннях. З нами Бог і Україна.

Нехай мир і злагода панують у нашему спільному домі.
Зі святом Вас, дорогі Ямничани! Із Днем Незалежності!

**З повагою, голова ГО «Громадська рада села Ямниця»
Микола ШПІЛЬЧАК**

Вітаємо Василя Івановича ОСИПЕНКА з 90-річчям!

За роком рік життя невпинно ліне,
Дарує весені веселковий час.
Вітання щирі Ви прийміть від нас.
Хай доля шле лише добро і щастя,
Міцне здоров'я, море благ земних,
А щедрі дні, мов рушники квітчасті,

Нехай ще довго стеляться до ніг.
Нехай душа у Вас ніколи не старіє,
На білій скатертині будуть хліб і сіль,
Своїм теплом Вас завжди сонце
гріє
Й слова подяки линуть звідусль.

Будьте обережні з вогнем під час проведення жнів

У Тисменицькому районі триває жнива – цей період характеризується значною небезпекою виникнення пожеж на хлібних ланах, адже цьому сприяють: суха, спекотна погода, наявність на полях автомобільної та хлібозбиральню та хлібозбиральню техніки, як завжди існує небезпека і з боку людини, адже людська недбалість та безвідповідальність можуть привести до загорання хлібних ланів.

Через недбалість, вночі 14 серпня трапилася пожежа на полях між заводом «Барва» та ямницьким старим кладовищем. На місце пожежі виїхали 8 рятувальників із пожежного поста «Барва», які погасили вогонь на площі 200 метрів квадрат-

Увага! Небезпека поруч!

З кожним роком розширяються площа небезпечної рослини – борщівника Сосновського. Ця рослина, яка сягає висоти два і більше метрів та має товстий стовбур близько 10 см. Зовні трохи схожа на пастернак другого року вирощування, тільки крупніша і листки великі. Для тварин це корм, а для людини небезпека. Небезпечні всі частини – стебло, листя, квіти. Дотик тіла до будь-якої частини рослини викликає почервоніння шкіри, появляється набряк, біль. Щось схоже наче від кропиви. Тільки опіки від борщівника глибокі й заживають повільно. В людини може піднятися температура, появитися нудота.

Щоб цього не сталося, слід уникати контактів з цією рослиною. Особливо застерегти дітей.

Зустрічається він на необроблених земельних ділянках, на узбіччі доріг, узлісся. Доить поширені борщівник на берегах нашої річки Бистриці. Якщо, все таки, відбувається контакт людини з цією рослиною, а особливо з її соком, то потрібно хусткою, серветкою чи іншим підручним матеріалом увібрати сік, промити місце водою з мілом або спиртом і закрити цю ділянку тіла щільною тканиною від сонячного світла, яке прискорює його негативну дію на тіло людини.

Кращий спосіб захисту від негативної дії борщівника є недопущення до його розповсюдження. Потрібно знищувати його шляхом підкопування, підрізання, вирубування з кореневою системою.

Тому кожному землевласнику потрібно обстежити город, невжитки, які примикають до нього, узбіччя доріг і вирізати цього небезпечноного буряна, пам'ятачи при цьому про власну безпеку.

Антон ІВАНОЧКО, голова клубу «Сільський господар»

Посадовця Ямницького лісництва спіймали на хабарі

Прокуратурою Івано-Франківської області спільно з УБОЗ УМВС в Івано-Франківській області виявлено факт вимагання та одержання 2 тис. 200 грн. неправомірної вигоди посадовою особою Ямницького лісництва ДП «Івано-Франківське лісове господарство» за сприяння у вивезенні з увіреного йому кварталу 5 кубометрів деревини без проведення її виписки.

Під час обстеження проходять маєстро лісу вилучено зазначені кошти, повідомили в обласній прокуратурі.

Наразі проводяться першочер-

гові слідчо-оперативні заходи, а також перевіряється його причетність до вчинення інших кримінальних правопорушень.

За даним фактом розпочато кримінальне провадження за ознаками кримінального правопорушення за ч. 3 ст 368 (прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою) КК України.

Варто зазначити, що з початку року за фактами одержання неправомірної вигоди розпочато 8 кримінальних проваджень.

Меморіал воїнам німецької армії. Історія та сучасність

(Закінчення. Поч. на 1 стор.)

Німецьке кладовище у Ямни́ці

З середини 1920-х років польські власті розпочинають потужну пам'яткохоронну роботу на території Східної та Західної Галичини. Вона фокусувалась, передусім, на впорядкуванні поховань полеглих у воєнних конфліктах початку ХХ століття солдат різних націй та відновленні оборонних споруд різних епох. Перші відомості про німецькі поховання на території Ямни́ці зустрічаємо в документах 1924 року, що зберігаються в обласному архіві Івано-Франківської області. Саме з них дізнаємося, що на території села в різних місцях знаходилась велика кількість військових захоронень, як поодиноких, так і масових. На 1924 рік польське товариство «Гробовництво військове» у своєму щоденнику записує, що на території села виявлено 186 військових могил, 72 з яких знаходились на подвір'ї церкви св. Миколая. Пізніше, в 1926 році описуються ще 24 поодиноких та 4 братські захоронення німецьких солдатів. З середини 1926 року польські власті розпочинають екскавацію всіх солдатських могил, що зна-

ходились у Ямни́ці та околицях, і переносять їх останки на теперішнє старе кладовище. На 1930 рік військове кладовище було повністю впорядковане. Зокрема, було встановлено 100 бетонних хрестів (чому не 186 не вказується), поставлено огорожу, створено насипи та контури могил.

Після війни 1939-1945 років настав час радянського тоталітаризму, а тому приділяти якось увагу німецьким могилам у той час було небезпечно. Найбільшого занепаду німецьке кладовище зазнає у 80-х роках. Вони руйнуються не тільки часом, але й місцевими мешканцями. У зв'язку з розрітанням сільського кладовища, німецькі могили руйнували, а на їх місці здійснювали поховання місцевих жителів. Подейкують, що деякі господарі, заливаючи опалубки при будівництві помешкань, кидали у них ділекомії бетону німецькі хрести.

Одні люди розповідають, що частина хрестів була закопана у великі ямі десь на узбіччі старого цвинтаря, інші, пригадують, що їх викинули у ріку. Тому достовірно відомості про перебування більшої частини солдатських надгробків так і немає.

Частину хрестів у кількості 16 одиниць вдалось зберегти місцевому товариству «Рух». Ще три хрести лежали на узбіччі старого кладовища, однак після 2012 року вони безслідно зникли.

До 550-річчя Ямни́ці, яке припадало на 1994 рік товариство «Рух» мало намір відновити чи то меморіал німецьким солдатам, чи то встанови-

ти пам'ятний знак на місці їх поховання, вже не пригадується, однак справа до рук не дійшла.

Час задуматись

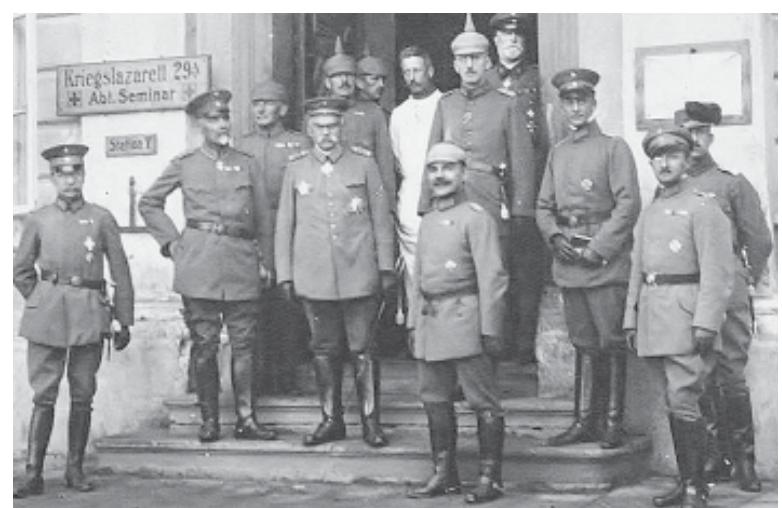
Кожен свідомий ямничанин повинен задуматись, а якщо б ВН був на місці того солдата? А якщо б він був його батьком чи матір'ю, братом та сестрою, чи навіть його маленькю дитиною. Чи не стиснуло б Вас серце за долю останків, які були поховані за всіма церковними традиціями? Мабуть, кожен сам собі дасть відповідь на ці запитання.

Ще до сьогодні, при похованні ямничан зустрічаються останки німецьких солдатів.

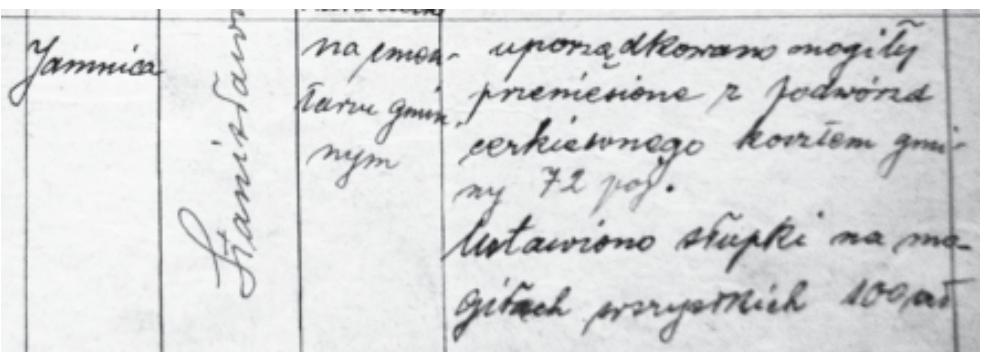
Сільські газди розповідали, що минулого року, копаючи яму покійнику на старому кладовищі, знайшли останки чоловіка, який мав на собі дві медалі (кругла та у формі хреста), кілька гудзиків, які мали нумерацію №20 (двадцятий батальйон - автор), пасок із зображенням корони, що мав напис на німецькій мові, шкіряні підсумники у яких були навіть набої. Ці рештки разом зі всіма супровідними речами були складені у коробку та поховані в ногах покійника. Таких випадків буде ще, мабуть, чимало, проте останки тепер можна перепоховати на створеному меморіалі.

Ідея відновити

Минулого року виповнилося 100 років від початку Першої світової війни. Мабуть, саме тоді зародилася ідея створення пам'ятника-меморіалу німецьким солдатам. Ям-

Німецькі солдати в Станіславі. 1916 р.

Документ про перепоховання німецьких солдатів з церковного подвір'я на місцеве кладовище. 1924 р.

ницькі активісти, переважно всі з Маличанки, вирішили створити меморіал власними силами та своїм коштом. Довго не чекали, стали і зробили. Цією роботою, можливо, вдалося частково змити чужий гріх осквернення у минулому цих німецьких поховань.

Місце під меморіал

Чому розміщено біля нового кладовища, а не старого? Місця під такий меморіал на старому кладовищі немає, адже там поганий рельєф, дорога на присадибні ділянки, розміщення смітника та інше. Створити меморіал десь між новим і старим кладовищем теж не добре, адже, в'їжджаючи до Ямни́ці з сторони Галича, подорожні бачили б суцільні цвинтарі, що аж ніяк неприємното. Тому було обрано компактне місце біля нового кладовища, де гарна проглядність для туристів, можливість заїзду і зупинки та багато інших позитивних аспектів.

Значення для села

— Великий крок до Європи, скажімо, нашого села — це раз.

— Визнання Ямни́ці різними як українськими, так і європейськими організаціями, товариствами, що спеціалізуються по даному питанню.

— Даний меморіал стане цікавинкою

як для туристів, так і гостей, що відвідують Ямни́цю.

— Відновлення меморіалу дасть змогу родичам загиблих солдатів відшукати місце смерті своїх прадідів.

— Ямни́ця стане прикладом для наслідування іншим селам та містам як області, так і Україні, в яких є занедбані на знищенні військові поховання європейського типу.

Наочник

Хотілося б подякувати всім мешканцям та уродженцям с. Ямни́ця, які підтримали задум створення меморіалу воїнам німецької армії та брали активну участь у його спорудженні: Олегу Обуху, Святославу Джогану, Оресту Іваночку, Максиму Воложанину, Івану Данилюку, Петру Закалаті, Богдану Іваночку, Богдану Соколовському, Богдану Іванціву, Андрію Черевку, Степану Васютяку, Дмитрові Рожку, Андрію П'ясті, Світлані Зуб'як, Ярославу Деркачу, Андрію Іваночку, Романії Постолянюк, Євгену Гальці, о. Богдану Куріліву, Івану Ковальчуку та всім тим, хто допоміг та дополучився до закінчення даних робіт.

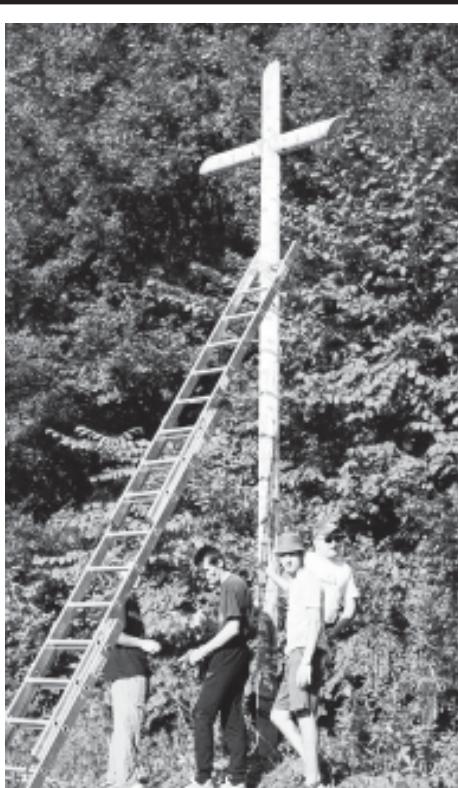
Андрій СМІЖАК

Борцям за волю України

На початку серпня цього року група активних односельчан, яким небайдужа історична доля нашого села, вирішила своїми силами та коштом реставрувати символічну могилу ямничанам — учасникам УПА.

Осередок ямни́цького «Руху» на початку 90-х років зробив у селі чимало добрих справ, а головне — пробудив в односельчанах дух патріотизму. Однією з таких важливих справ стало відкриття пам'ятного хреста загиблим воякам УПА за річкою Бистрицею біля піdnіжжя гори Стінка. Це сталося 14 жовтня 1996 року. В організації урочистос-

тей ключову роль відіграв рухівець, голова сільської ради Василь Ребрик, а голова осередку Василь Дейчаківський вручив пам'ятні медалі «Руху» ямничанам, учасникам Другої світової війни і національно-визвольної боротьби. Пам'ятний хрест було поставлено за ініціативою та стараннями рухівеця Василя Деркача. На його урочисте відкриття і ос-

віччя прийшло багато ямничан і гостей. Однак з того часу про це місце ямничани чомусь забули...

Участь у відновлювальних робо-

тах взяли представники Громадської ради села Ямни́ця: Микола Шпільчак, Віталій Юскевич, Роман Орловський, Василь Шпільчак, Богдан Іваночко, Ігор Галендей, Роман Чміль та Ігор Катамай. «Відновлення символічної могили — це збереження історичної пам'яті для майбутніх поколінь. Наші діти повинні знати про тих людей, які боролися за самостійність України. Наша робота, передусім, є відновленням історичної справедливості та виявом поваги до вояків-повстанців,

яких ми завжди пам'ятатимемо», — зазначив Р. Орловський.

Віталій ЮСКЕВІЧ

Кожне раритетне видання "Кобзаря" має свою детективну історію — колекціонер Роман Ткач

Музей мистецтв Прикарпаття в Івано-Франківську цьогоріч уперше запросив шанувальників Тарасового слова на "Ніч з Кобзарем"

Мистецьку акцію доповнили приватні колекції раритетних поетичних збірок. Один із ініціаторів — ямничанин, народний депутат України кількох сіликань та колишній голова Івано-Франківської ОДА (у 2005-2007 рр.) Роман Ткач. Його колекція "Шевченкіані" налічує близько 300 примірників. Серед альбомів, листівок, портретів та монографій у зібраний колекціонера є 130 "Кобзарів" різних періодів видання. З унікальних — "цигарковий Кобзар" розміром 5,5 на 8,5 см. Чому це видання отримало таку назву, скільки правлять за раритетні "Кобзари" на чорному ринку — в інтерв'ю кореспондента Укрінформу з Романом Ткачем.

— Романе Володимировичу, з чого почалася ваша колекція "Кобзарів"?

— Як і в кожній галицькій родині, у нас вдома були "Кобзари". Вони датувались радянським періодом — 70-80 роками. Вже потім — дев'яностими. Таких примірників я мав десь 20-25. Пізніше друзі на день народження подарували мені ось цього "Кобзара" 1914 року видання (показує). Тоді я ще подумав, що через 2 роки цій збірці буде

найстаріший "Кобзар" датується 1884 роком. Торік йому виповнилося 130. До речі, недавно минуло 175 років з часу виходу першого "Кобзаря". Він був підписаний до друку цензором Корсаковим 7 березня 1840 року, а вийшов у світ 18 квітня у Петербурзі накладом дітей примірників. Коли Шевченка заарештували в 1847 році, жандармерія намагалася знищувати цей наклад "Кобзаря" усюди, де він був доступний: у бібліотеках, друкарнях. Нині ніхто не знає, скільки у світі залишилось таких примірників. Думаю, не більше 10-15.

— Знаю, ваша колекція "Кобзарів" кочує невеликими містами. Щойно вона повернулася з Галича. А як ви її зберігаєте вдома?

— Я мешкаю в родинному будинку. Відбуваючись у дружини горище, де зробив бібліотеку та кабінет. Облаштував книжкові шафи. Зимовими вечорами там із задоволенням працюю, читаю.

— А в які хвилини виникає бажання погортати саме "Кобзар"?

— Банально буде звучати: "Коли важко". Втім, особливо у цей рік. Були моменти, коли хотілось волати та кричати від люті.

Єднаймося у молитві, матері

Жіночий рух «Матері у молитві» бере свій початок з Англії (1995р.) і сьогодні шириться світом, де охоплює близько сотні країн.

Перше об'єднання у спільноту матерів України відбулося у 2000 році з благословення Патріарха Любомира при Архікатедральному соборі святого Юра у Львові.

Тепер такі материнські спільноти діють в усіх єпархіях та екзархатах Української греко-католицької церкви. Іх місія – колективна молитва за щасливу долю власних дітей, які зростають у надзвичайно складний та тривожний час, – перед

дача їх під опіку Господа Бога з метою захисту від підступу ворожого, «збереження у правдивій вірі, в благочесті й чистоті в усій дні життя». (Молитовник «Матері у молитві»).

Духовне єднання матерів нашого села з подібними групами світу відбувається уже третій рік. Точніше, спільнота зареєстрована 16 листопада 2013 року. На сьогоднішній день у загромадженні «Матері у молитві» налічується по-

над 50 членів різного віку, від 25 до більш поважного – понад 80 років.

На перших етапах своєї місійної праці спільнота збиралась на колективну годинну молитву в середу, яка закінчувалася святою Літургією. А на даний час матері підносять свої молитви до Всевишнього у різних наміреннях у неділю між першою і другою Літургією.

У своїх молитвах спільнота просить у Господа Бога поряд з благанням здоров'я, тілесного і душевного порятунку від гріхів, зла, гордні для власних дітей, та коже благословення для української молоді, захисту від диявольських піdstупів і численних спокус, сквернин пристрастей та всіх нечестивих і безладних людей.

Поряд зі своїми проханнями, які складаємо у символічні «долоні Ісуса» (кошичок), ревно молимось за спасіння і мир в Україні, щоб Господь Бог не допустив громадянської війни і братобівства, вторгнення з боку іншої держави, а ту, яка ввійшла, вивести з нашої землі. При цьому використовуються як молитви, які ширяться серед духовних спільнот, так і вервиці: співана вервиця до Божого милосердя, вервиці до Матері Божої «Покрова світу», змілийся над Україною». У цьому наміренні молимось, щоб Господь наш Ісус Христос захистив Україну від видимих і невидимих ворогів, зберіг неподільною, свободною і незалежною українську державу та припинив агресію і ненависть, зупинив навал терористів та окупантів, викорінів з українського люду гнів і ненависть, що руйнують братолюбність, вселив у серця нашого народу любов як один до одного так і до своєї Батьківщини.

Ганна ПРЕЗЛЯТА

Разом з цим значна увага в молитвах приділяється учасникам АТО. Ми благаємо Господа Бога, щоб він тримав свої руки над ними, де особливо молитва зуверена за наших ямничан (Святослава, Віктора, Андрія, Романа, Володимира, Миколу, Ігоря, Ярослава, Віталія, Андрія, Тараса, Володимира, Василя, Ігоря), а також всіх тих, хто сьогодні взяв зброю в руки і жертвує своє життя за соборність нашої держави. Також своїми молитвами єднаємося із родинами України, які у трипозії чекають повернення додому із блок-постів східної України синів, чоловіків, волонтерів. Просимо у Господа Бога згідність для ранених, звертаємося до Пресвятої родини взяти під свій захист усіх полонених, допомогти відшукати безвісти пропалих і доставити до рідного порога, щоб кожна мати-українка знала, де її дитина, і змогла з нею спілкуватися чи словесно, чи через поминальну свічку.

Свою духовну силу спільнота черпає: з колективної молитви, дякуючи Господу Богу за дар материнства, за опіку над нашими родинами, які віддаємо під Покров Богородиці; у прошах, які щомісячно організовуються до паломницьких відпустових місць як Прикарпаття й Закарпаття (Крилос, Гошів, Лужки, Стражд, Погоня, Погаїв, Духова Криниця, Унів, Підгірці, Джублік та інші) так і за межами України (Свята Земля, Меджигор'я); з активної участі у з'їздах єпархіальних спільнот «Матері у молитві»; з реколекційних нічних чувань; щоденних особистих молитов; власних пожертв при зустрічі піших колон паломників, які рухаються до святих місць, та прилучення до волонтерського руху при підготовці Святої вечери, збори одягу для воянів АТО.

Наша молитовна проща дає свої плоди. Маємо достатньо свідчень про допомогу молитви у різних проханнях: поступають у ВНЗ наші діти; знаходять роботу потребуючі; піднімаються з лікарняних ліжок хворі; народжуються діти у сім'ях, які тривалий час не могли дочекатися повопнення у своїх родинах; успішно захищаються дисертаційні праці.

Сьогодні запрошуємо у спільноту усіх жінок-ямничанок об'єднатись у колективній молитві як за долю власних дітей, так і дітей України, щоб вони росли здорові та щасливі на радість батькам і на славу Богу і Україні.

Андрій СМІЖАК

«Дорогичинська битва 1238 року» — нова праця Тараса Каляндрука

Нещодавно у Львівській універсальній науковій бібліотеці відбулася презентація книги «Дорогичинська битва 1238 року: корінного ямничана, що проживає у Львові – Тараса Каляндрука.

Ректор Львівської Ставропігії Ярослав Кміт привітав автора з виходом нової книги належним чином: зачитав диплом про присвоєння йому звання доцента Ставропігії. Ще один історик – Віктор Ідзьо (до речі, один із рецензентів видання) зауважив органічність викладу матеріалу, залучення великого кола західних джерел, а також велике значення мілitarної тематики в наш час. Суттєвим недоліком книги він вважає постійне використання назви «Галицько-Волинське князівство». Замість цього час уже повернутися до формулувань Михайла Грушевського «Русь-Україна», «Україна-Русь» чи «Волинська Русь», оскільки саме Волинь була тією «отчиною», яку боронив Данило Романович, – зазначив В. Ідзьо.

Відповідаючи на зауваження присутніх, Тарас Каляндрук пообіцяв надалі врахувати слухні зауваження. Щодо задуму книги, то він виник під час роботи над однойменним фільмом, але ідея зародилася під враженням батального полотна С. Серветника. Автор подякував усім, хто долучився до створення книги, зокрема краснавцю з Польщі Ю. Гаврилюкові, археологам, дослідникам зброй і всім, хто допоміг відвідати історичний Дорогичин, побачити на власні очі ті місця, де відбулася битва, сфотографувати численні музеїні експонати.

Науковці Юрій Антонюк і Орест Тучковський зазначили про велику актуальність видання для виховання нашої молоді, а особливо солдатів, в дусі патріотизму, гордості за славні сторінки нашої історії, зокрема воєнної, і побажали авторові продовжувати започатковану ним тематику.

Андрій СМІЖАК

Вийшла нова книга Ігоря Дейчаківського

«Ця історія вартиє великого кіна» – написав у анотації до біографії Миколи «Льолька» Ясінського письменник Тарас Прохасько. Під час презентації у Франківській обласній бібліотеці в цьому могли переконатися всі присутні.

ка, ніжна лірика. Богдан Томенчук має автентичний талант поета, в його творах стільки глибоких переживань, стільки все-розуміння і болю, любови-мисти, любови-спокуси, і любови-спокути, яку просто так не придумаєш і не вигадаєш... Оце той досвід, який ніколи не буде байдужим для людини.

Особливу увагу поет зосереджує на висвітленні образу України. Події в державі, що надихнули митця на створення віршуваних рядків, втілилися в поезіях «Горять ікони, як сухі поліна» та «Чи ти ще єесь, Україно?».

Творчий вечір «Між нот блаженства й чистоти» став справжнім одкровенням таланту поета. Шляхетне дійство принесло насладу ямничанам і всім шанувальникам високого слова і музики.

Андрій СМІЖАК

«Між нот блаженства й чистоти»

Свято музики, пісні і слова «Між нот блаженства й чистоти» зібрали в актовому залі Ямницею 30Ш шанувальників поезії педагога, публіциста та громадського діяча Богдана Томенчука.

Гості творчого вечора мали змогу насолодитися поезією у ви-

конанні ювіляра, послухати його вірш у виконанні місцевих читців (А. Галюрника, О. Пачків, Л. Гандери, Я. Колабанька, Р. Постоляньюк) та музичні композиції І. Гриника. На думку шанувальників поезії Богдана Томенчука, його вірші пронизані теплою душевністю, глибоким ліризмом й водночас невгамовним болем, журбою. В них гармонійно переплітаються пейзажна лірика і гострій реалізм. Природа людської сутності розкривається в творчості автора крізь призму тлінності життя.

Богдан Михайлович вважає,

що людина повинна «крім шматка землі під ногами бачити ще й небо над головами» та повинна дбати, «щоб душа не опинилася на зузбіччі, бо вона є найвищим даром Божим». У його поезіях – розуміння людської сутності, бажання жити, боротися за своє щастя, чітка громадянська позиція, тон-

Ясінський у боротьбі проти Польщі на початку 1920-х років був готовий застосовувати будь-які методи. Разом із однодумцями з Української військової організації вони грабували польські банки, ліквідовували антиукраїнських діячів та навіть здійснили замах на життя тодішнього президента Польщі Войцеховського.

На думку автора книги Ігоря Дейчаківського, така діяльність Льолька – у жодному разі не злочинність, а виліпдання боротьба за українську державність. А сам Ясінський був людиною багатьох талантів та непохитних принципів. Тому мав авторитет не лише серед українських націоналістів – з «третячкою» повагою до нього ставилася й польська влада.

На заході були присутні учні Української гімназії №1, директором якої є Ігор Дейчаківський. Він закликав молодь вивчати живі історії та знімати кіно про українських героїв на противагу засиллю російської маскультури. А також виступив із пропозицією встановити Льольку інформаційну дошку, на Бельведерській, де він жив, чи неподалік в'язниці – куди легендарний бойовик УВО також часто навідувався.

«Благословенна та ясна година, коли «Буквар» до рук бере дитина»

Учні 1-А та 1-Б класів здійснили незабутню подорож тридев'ятим царство. Там вони познайомилися з однією вродливою, але дуже вередливою Принцесою, яка зовсім не хотіла вчитися і видала перший свій указ, щоб всі букви щезли враз. Але у царстві запанував хаос, і Принцеса зрозуміла, що вчинила нерозумно. Вона довго плакала, просила, щоб їй допомогли, але ніхто не вмів читати. Тоді на допомогу Принцесі прийшла Добра Фея, Букварик і школярі. Букварик подарував дітям вітрильний човен і чарівну мапу, щоб знайти всі букви, що порозігналися по всьому світу. Ім прийшлося вирушати в далеку і не зовсім

В Ямницькій ЗОШ I-III ст. відбулося традиційне свято «Прощавай, «Букварику». Минуло небагато часу від того дня, як діти вперше прийшли в школу. Більшість із них не знали букв, не вміли читати, ручка не хотіла слухатися маленьких дитячих пальчиків. І тут на допомогу прийшов Букварик. Перша шкільна книга дала початок, відкрила дорогу до Країни знань. Саме з Букваря починається цікавий шлях у світ пізнання. Часто нелегкий, зі злетами та падіннями. Але неварта розчаровуватися, бо попереду наших дітей чекає глибока «книжкова криниця»! І хто до неї пірне аж до дна, той пізнає мудрість віків нашого народу.

безпечну подорож, подолати непролазні лісові хащі, взяти штурмом височенні гори. Та що там гори, ім навіть море довелося переплисти, щоб повернути букви. На іхньому шляху зустрічалися і Лісова Царівна, і Баба Яга, і Принцеса Несміяна, Русалка й дивовижні створіння. Тяжкі випробування пройшли наші школярі, щоб повернути назад усі букви. Принцеса зрозуміла свою помилку і попросила вибачення у Букварика і дітей. Так закінчилася мандрівка в країну букв і цифр, де володарюють знання і наполеглива праця.

Казкова атмосфера, яскраві жарти, веселі пісні, таланти наших першокласників не залишили байдужими нікого. Буквар став для учнів справжнім другом!

Свято закінчилось, та спогади про нього будуть з нами все життя.

Прошавай Букварику!
Наш найперший друже!
Ми тобі, Букварику, дякуємо дуже!

Оксана КАТАМАЙ

Випуск із дитячого садка – особливий день для кожної дитини, адже закінчився перший відповідальний етап життя, безтурботний період раннього дитинства. Гарно й урочисто пройшло прощання з дитсадком у дошкільному навчальному закладі «Зіронька».

Випускний у садочку «Зіронька»

Зусиллями педагогічного колективу ДНЗ «Зіронька» протягом року було організовано багато цікавих та змістовних свят, які запам'ятуються малечі надовго та залишаю добри спогади про час перебування у садочку. Тематика цих свят була актуальні до сьогодення, пронизана ніткою патріотизму та любові до своєї країни. Однак підійшла черга і до останнього свята – випуску.

Цього дня дитсадок приймав багато гостей: батьки, бабусі й дідуся, вчителі, представники влади – всіх бажаючих, які прийшли подивитися на маленьких вихованців – майбутніх школяріків, яких в цьому році 36.

Випускники, які парами урочисто ввійшли до яскраво прикрашеного, святкового залу, були дуже гарні, і щасливі. Цього дня ними пишалися всі: і батьки, і гості, і колектив дитячого садка.

Під час свята маленьки випускники показали присутнім свої досягнення у виконанні пісень, віршів, танців. Вони склали клятву майбутнього першокласника та пообіцяли ніколи не забувати про «Зіроньку».

Багато хороших слів було сказано у цей день і в адресу випускників та їх батьків, і в адресу адміністрації (О. Шунтова) та вихователів (І. Іваночко, Н. Тодось, М. Роман, О. Галюрник, О. Дорошенко), бо саме завдяки спільним зусиллям ми маємо хороших, розумних, а найголовніше – здорових дітей, які мають свої мрії й уподобання, які вміють гарно співати і танцювати, що вдало було показано на свята.

З вітальним словом до маленьких випускників

Мандрівка рідною Україною

Кожного року кращі учні Ямницької ЗОШ I-III ступенів, переможці районних, обласних, Всеукраїнських олімпіад, отримують грошову винагороду від сільського голови та депутатського корпусу на святі Останнього дзвінка. У 2015 році наша школа зайняла третє місце у рейтингу участі шкіл району у Всеукраїнських олімпіадах з основ наук. На урочистій лінійці сільський голова Іван Ковальчук вирішив нагородити за успіхи в роботі вчительській колектив пізnavальною поїздкою по Україні.

Педагоги Ямницької школи практично кожного року здійснюють цікаві мандрівки. Вони побували у рідних краях Тараса Шевченка, Івана Франка, Івана Нечуя-Левицького, а ще – в Берестечку, Хотині, Кам'янці-Подільському, Львові, Луцьку, побачили малювничу архітектуру замків Львівщини, Хмельницчини, Закарпаття, були у Гошівському монастирі, Зарваниці, Уневі, Глиннянах та ін.

Маршрут, обраний цього року, був досить цікавим і пізnavальним. Першим на шляху вчителі побачили Меджибізький замок, пам'ятку фортифікаційної

історії національного значення та природоохоронним об'єктом загальнодержавного значення, а також навчальною базою Вінницького національного медичного університету.

Музейний комплекс розташований в південно-західній околиці міста Вінниця, в межах східної частини масиву Пирогово (раніше це було село Вишня), до його складу входять: будинок, у якому жив М. І. Пирогов, і де розміщена експозиція про його життя та діяльність; музей-аптека з інтер'єрами приймальної та операційної; церква-некрополь, де міститься саркофаг з набальзамованим тілом науковця; меморіальний парк, в якому збереглися дерева, посаджені М. Пироговим.

Вечір, проведений на набережній м. Вінниці, був просто незабутнім. Мандрівники мали можливість відпочивати, сплогаючи фонтан «Roshen». Він збудований в руслі річки Південний Буг поблизу острова Кемпа у Вінниці. Це найбільший в Україні та в Європі плаваючий фонтан, за оцінками експертів входить в десятку найкращих і видовищніших фонтанів світу. Його унікальність полягає в так званій «зимуючі технології», яка дозволяє опустити конструкцію під лід. Використання лазерного проектора з екраном, що складається з водно-повітряної суміші, яка розподілена по всій довжині фонтану, дозволяє демонструвати на фонтані відео у форматі 3D. Відеосюжети наповнені патріотичним змістом.

Фонтан «Roshen» був збудований за кошти благодійного фонду Петра Порошенка. Наступного дня вчителі відвідали Національний дендрологічний парк «Софіївка», який є пам'яткою краєвидно-

го типу світового садово-паркового мистецтва кінця XVIII – першої половини XIX століть. Парк розташований у північній частині міста Умань Черкаської області, тут росте понад 2000 видів місцевих і екзотичних рослин. «Софіївка» заснована у 1796 році власником міста Умані, магнатом Станіславом Щенсним Потоцьким та названий на честь його дружини Софії Вітт-Потоцької. Автором топографічного й архітектурного проекту і керівником будівництва парку був військовий інженер Людвіг Метцель.

Учителі вроцісто виконали гімн України у павільйоні Флори, який має особливу акустику при звучанні пісень.

Таким чином, педагогічний колектив побував у п'яти областях нашої малювничої України, за що щиро вдячні сільському голові Івану Ковальчуку, депутатам сільської ради, депутату обласної ради Миколі Зелінському, ректору Івано-Франківського обласного ІППО Роману Зуб'яку, приватному підприємству Анатолію Рибаку.

Йордана ЛЕСІВ

Меджибіж

В музеї-садибі Пирогова

Фонтан «Roshen»

Спогади учасника бойових дій ОУН-УПА Ярослава Козуна, псевдо «Славко»

«Народився 20 серпня 1926 року в селі Ямници. В 1933 році пішов у перший клас Ямницької школи, а в 1937 поступив до «Рідної школи» у Станиславові. З приходом більшовиків в 1944 році мені вже було вісімнадцять років, і я підпадав під мобілізацію. Нас, а це кілька десятків призовників, зібрали в Пасічні. Після оформлення відповідних документів колону погнали по Стрийській дорозі на фронт. У селі Боднарів ми сіли відпочити. Там на нас вже чекали хлопці з УПА. Серед них був ямничанин Катамай Ярослав Васильович, пс. «Денис» (загинув у березні 1949 року). У Боднарові один з повстанців повідомив нам, що скоро буде імотована стрілянина, і ми повинні втекти до лісу. Стрілянина була для того, щоб не чіпали наші родини — могли звинуватити в дезертирстві рідних. Коли ми проходили залишнодорожній міст, почались стріле, і ми розбіглись хто-куди. Я з більшістю втік до села Посіч. Там якраз стояла сотня УПА «Гамалії». Вони вже мали приготовані для нас землянки для відпочинку та місце для занять. Після навчань з нас сформували т. з. «Станіславську сотню» під командуванням «Шума». Того ж року мене призначили в охорону статичного «Лісовика» Василя Парипи, що був знаний у Ямници. Після «Лісника» я був направлений в охорону підрядонного ОУН «Орла», а десь при кінці 1945 року перейшов в охорону підрядонного господарчого «Павленка».

Підпільна робота проходила в надзвичайно важких умовах. Підозріли НКВС ра-

зом з деякими нашими запоранцями часто робили засідки, від чого багато побратимів гинуло. Навесні 1945 року в Ямници відпочивав сотенний «Чорнота», і мені вдалось побувати вдома. Однак тієї ночі хтось доніс більшовикам про відпочинок повстанців у селі. Ранком мій молодий брат Антон та ще кілька повстанців переводили «Чорноту» через Бистрицю до Стінки. Раптом облавники відкрили по них вогонь. Ворожа куля пройшла братові через ногу вище коліна, а коневі через горло. Загрячу кінь ще забіг з Антоном на подвір'я і впав. Хлопці тим часом без втрат повернулися в село. Цього ж ранку по сліду крові до нас прийшли облавники і застали брата на ліжку з перев'язаною ногою. Оскільки брат був малолітній, то вони почали битком набити в'язнями, першого тижня після арешту мене тримали в камері одного. На другий підкинули в камеру сексата, якого я зразу «розкусив». Він все намагався розпитати про підпіля, однак на цю тему я з ним не говорив. Потім мене перевели в загальну камеру. В одній камері було від 25 до 30 чоловік. Там я провів 6 місяців. Судили мене, як вони формулювали, «за групову ізмену родине» по статті 54, -I, і 54, -II. Після слідства мою справу відправили в Москву, де засідало так зване «Особе совещаніє» — «трійка». Засудили на вісім років позбавлення волі. Але цей строк не був останнім, тому що «трійка» засудила на безстроковий термін. Це означало, що якщо відсидів свій строк, то на волю не відпускається, а додавали ще декілька років.

В 1947 році по доносу одного запоранця мене арештували. Маму мою, Анну Козунь, сестру Стефанію і брата Антона вивезли в 1949 році. В посольку Кус'я Чусовського району Молотовської області вони прожили до 1957 року.

Ярослав Козун (крайній справа) з друзями. Кінець 30-х років

Мене після арешту притримали з травня по листопад в підвальні в'язниці. Незважаючи на те, що всі камери були битком набиті в'язнями, першого тижня після арешту мене тримали в камері одного. На другий підкинули в камеру сексата, якого я зразу «розкусив». Він все намагався розпитати про підпіля, однак на цю тему я з ним не говорив. Потім мене перевели в загальну камеру. В одній камері було від 25 до 30 чоловік. Там я провів 6 місяців. Судили мене, як вони формулювали, «за групову ізмену родине» по статті 54, -I, і 54, -II. Після слідства мою справу відправили в Москву, де засідало так зване «Особе совещаніє» — «трійка». Засудили на вісім років позбавлення волі. Але цей строк не був останнім, тому що «трійка» засудила на безстроковий термін. Це означало, що якщо відсидів свій строк, то на волю не відпускається, а додавали ще декілька років.

9 листопада 1947 року вночі мене разом з іншими вивезли на залізничну станцію і відправили потягом до Львова на пірсельний пункт. Там пробули дві неділі. 25 листопада мене з групою арештованих знову привезли на станцію і відправили до Харкова. До 19 грудня я перебував у тюрмі на «Холодній горі». Умови перебування там були дуже важкі: на прогулянки не водили, а блошиці нас доїдали. Пізніше з Харкова мене в числі інших в'язнів відправили до Кірова. Потім з кіровської пересилки мене одного із Західної України відправили у Воркуту. Привезли нас туди 3 січня 1948 року. Коли виводили з вагонів, було 55°

морозу. Без звички не було чим дихати. Ми були босі, голі і голодні. На Різдво я вже працював у депо: чистив канави під паровозами від мазуту. Після сімох місяців працюти в депо мене в складі групи в'язнів пішки через тундрі відправили далі на північ в інший табір. Жили ми в землянках. Приходили з роботи і лягали на голі нари в тому, в чому працювали. Часто лягали повністю мокрими. Продукти нам завозили зимою оленями з розрахунком, аби вистачило на літо. В цих нестерпних умовах люди мерли, як муhi. Я важив 40 кілограмів і вже не думав вижити.

В 1949 році мене повернули до Воркути і послали на будову школи. Наприкінці 1949 року знову забрали з Воркути і тепер вже відправили до Інті. На шахтах нас працювало кілька тисяч. Тут я зустрів своїх односельчан Михайла Дейчаківського, Богдана Сенька та інших. Правда, працювали ми в різних шахтах і жили в різних бараках. Кожен в'язень мав свій номер, який був

пришитий на одежі зі спини. Номери були величими, щоб добре здалека було видно. Кожен арештований повинен був реагувати на не своє прізвище, а на номер. У мене був «Б-345». Так ми взаємно пропрацювали аж до 1953 року, до смерті Сталіна. Потім на шахті приїхала комісія, і режим дещо пом'якшився.

На шахті в Інті я пропрацював аж до кінця строку, до 1955 року. Коли мене звільнили, то зовсім на волю не випускали, а під охороною в столітніському вагоні привезли в Молотовську тюрму, де я прорісів ще два тижні. Потім мене відправили в посольок Кус'я Чусовського району, де відбували заслання родичі. В 1957 році нас нарешті звільнili із спецоселення, і я повернувся до Ямници. П'ять місяців нас не хотіли приспівати і не давали можливості влаштуватися на роботу. Не приспівали і говорили, що мені тут не місце і щоб я виїхав туди, звідки приїхав. Пізніше через прокуратуру, але все ж приспівали...».

Річниця відкриття пам'ятника Іванові Смицнюку

Цього року виповнюється 110 років з часу відкриття пам'ятника на могилі борця за свободу ямницької громади Івана Смицнюка. Далекі 1905 рік став найбільш пам'ятний в історії Ямници. За ініціативою молоді, 3 травня в урочистій обстановці під супровід ямницького хору було відкрито даний пам'ятник, який освятив парох села А. Струтинський. Автор монумента, відомий станицівським митецем Бебновичем, зобразив розірваний документ, як символ підступності державної і поміщицької влади, які на папері дбають про права громади, а на ділі ними нехтують, закриваючи очі навіть на злочин. Характерно, що у зборі грошей на пам'ятник і в його відкритті взяли участь тисячі на віколишніх сіл, немовби демонструючи тим самим і свій протест проти всякої панського гніту і поневолення.

Ямницька молодь біля пам'ятника Іванові Смицнюку. 1930-ті роки

Хрест тверезості — як засторога для поколінья

«Для пияка Богом є горілка, церквою — корчма, молитвою — прокльюни та соромітські співанки, його священиком є шинкар.

В горілці шукає він щастя, якого повинен шукати в Бозі. В корчмі серед поганої розмови слухає він наук з вуст шинкаря. Його діла... то крадіжі, бійка, судові процеси та розпуста...»

Т. Лежогубський, 1904 р.

Сяявище, коли споживання алкоголю супроводжувало не лише свяtkові події та дозвілля українського селянині, але й численні акти, пов'язані з виробничим процесом. Згідно з деякими даними, у тогочасній середній галицькій громаді протягом року відбувалося 40 весіль, 100 хрестин, 70 похоронів, а іх мешканці брали участь у 45 ярмарках. Усі ці події фактично ніколи не обходились без випивки. Нерідким явищем було відвідування корчми в будні дні. «Каркою», як правило, завершувався кожен акт продажу корови чи навіть коряця збіжжя.

Такі традиції та стереотипи поведінки передавалися з покоління в покоління. Через нерозуміння фізіологічної шкоди алкоголю (особливо низькоякісної горілки) для людського організму, жахливі наслідки мав звичай давати його дітям для поліпшення апетиту і сну, для заспокоєння (щоб не плакали) тощо. Нерідким було явище, коли малолітні діти пили разом із дорослими у шинках.

Із результатів різних досліджень випливає, що близько 70-85% осіб ставали жебраками на грунті пияцтва. Вони також свідчать, що пересічний мешканець Галичини пропивав за своє життя щонайменше 5 тис. крон, тобто суму, яка майже дорівнювала вартості селянського маєтку середніх розмірів. До того ж, з 1860-х років в Галичині став розповсюджуватися звичай, коли платню давали пивом (6 літрів на день),

причому, робітники не могли забрати його додому чи продати. Поширеною була практика оплачувати працю, наприклад, за збирання картоплі у полі, горілкою, а людей які працювали при гуральнях, нерідко, як волів, поїї брагою.

Високий рівень споживання алкоголю суттєво вплинув і на загострення інших соціальних проблем. На грунті пияцтва зростала злочинність. Жадоба до грошей спрямовувала деяких мешканців села на шлях злочинів. Один з таких випадків трапився у ніч з 15 на 16 лютого 1875 року. Ямницький се-

лянин Семен Каляндрук «вирубав» усю житлову родину Грінів, які проживали по Тисменицькій вулиці у Станиславові. Під сокирою злочинця загинуло три особи. Якимось дивом урятувалася, не зважаючи на тяжку рану, 9-річна дівчинка, яка після одужання візняла в Каляндрукові вбивши своїх родичів і кількома іншого брата. В суботу, 5 липня 1875 року на подвір'ї станиці злочинця було повищено.

Однак, мабуть, всьому є край. Починаючи з 1860-х років у Галичині розпочинається розвиток руху тверезості, який, передусім очолило духовенство. Основоположником цього руху вважається митрополит М. Левицький. Висунута цим митрополитом програма за тверезість складалася з «побудованням всім священикам Галичини щодо проведення антиалкогольної пропаганди в містах та селах, а також визначала механізм створення і діяльності братств тверезості. На цій базі був вихований і о. А. Струтинський, який зі своїм приходом до Ямници розпочинав велику роботу з «тврізенням» громади. Боротьба з пияцтвом і просвіта для народу на довгі роки стала його головною турботою. Струтинський створює у Ямници братство тверезості.

При вступі до братств тверезості члени складали присягу таких двох типів:

ПРИСЯГА НА ПОМІРКОВАНІСТЬ:

«Я (ім'я) прирікаю і присягаю Господу Богу, Матері Божій Пречистій Діві Марії, також моєму Ангелу Хоронителю, що за допомогою Бога у споживанні будь-коли усіх напоїв мінімічних завжди поміркованість зберігатиму, а горілки більше, ніж дві чарки малих на добу, аж до кінця моєї віку ніколи не буду пити і до цієї міри кожного близького моого зі своїх можливих сил підпалювати та захочувати буду».

ПРИСЯГА НА ПОВНУ УТРИМАНІСТЬ:

«...зобов'язуюся від пиття горілки цілком, аж до смерті моєї, утри-

муватися, а в уживанні інших напоїв постійно зберігатиму поміркованість...».

У Ямници була заведена «книга тверезості», куди заносились адреси, ім'я та прізвище членів, а також зазначалася форма присяги, яку ямничани приймали. Також кожен учасник братства отримував «грамоту», з якою його ховали після смерті.

13 жовтня 1874 року, в переддень Святої Покрови, за ініціативою о. Струтинського в Ямници відбулися місійні урочистості, присвячені боротьбі з пияцтвом. На урочистості прибули представники сільських громад з Побережжя, Єзуполя, Сільця, Тязева, Павельча, Пасічної, Крихівців, а також Станиславова. Прибули також делегації з більш віддалених місцевостей — Стебників, Лядського, Бобровників і Старих Богородчан.

Загалом в урочистостях взяло участь до 5 тис. прихожан як з Ямници, так і з інших сіл. Чи був саме в цей день освячений пам'ятний хрест з приводу цієї події, невідомо. Газета «Слово» тільки зазначала, що «два хрести сіяють днес при муровані

візитка Ямници

Новонароджені з квітня 2015 року

Іваніцький Олександр Зіновійович — 15.04.2015;
Прокопів Степан Віталійович — 24.04.2015;
Заціха Лілія Андріївна — 25.04.2015;
Ділетчук Олександр Іванович — 13.05.2015;
Лавruk Тарас Андрійович — 28.05.2015;
Стефанська Анастасія Олегівна — 28.05.2015;
Козун Юрій Андрійович — 04.06.2015;
Каляндрук Богдана-Марія Василівна — 05.06.2015;
Каляндрук Максим Петрович — 16.06.2015;
Гойсан Анна Іванівна — 28.07.2015;
Нищук Олександр Іванович — 22.07.2015;

На рушничок щастя стали

Твердохліб Віталій Євгенійович, уродженець м. Івано-Франківська — Зуб'як Анастасія Михайлівна, уродженка с. Ямниця;

Левчук Василь Миколайович, уродженець с. Дружелюбівка, Калинівський р-н, Вінницька область — Талько Тетяна Олександровна, уродженка с. Ямниця;

Ріжко Володимир Михайлович, уродженець с. Медина — Салій Ірина Володимирівна, уродженка с. Ямниця;

Деркач Роман Богданович, уродженець с. Ямниця — Онищенко Марія Юріївна, уродженка с. Росільня;

Вінтонів Ігор Олегович, уродженець с. Павлівка — Кульчак Наталя Василівна, уродженка с. Ямниця;

Бибик Андрій Олегович, уродженець с. Ямниця — Мар'янчик Мар'яна Павлівна, уродженка с. Ямниця.

Відійшли у вічність

Шпільчак Тарас Михайлович — 1943 р. н.
Мудрій Ярослав Васильович — 1933 р. н.
Фетеркевич Іван Миколайович — 1932 р. н.

Луговський Зіновій Степанович — 1958 р. н.
Олійник Гаврило Іванович — 1937 р. н.

Бабула Денис Адамович — 1942 р. н.
Байвин Йосип Ілліч — 1948 р. н.

Маланок Марія Олексіївна — 1924 р. н.
Федорців Марія Василівна — 1938 р. н.

Смицюк Євдокія Андріївна — 1928 р. н.
Деркач Роман Миколайович — 1965 р. н.

Смицюк Марія Василівна — 1930 р. н.
Якимчук Анастасія Василівна — 1935 р. н.

Деркач Євгенія Василівна — 1939 р. н.
Козун Роман Петрович — 1944 р. н.

Повх Михайло Миколайович — 1959 р. н.

Бибик Марія Василівна — 1935 р. н.

Спецвипуск газети "Вперед"

Головний редактор
Андрій Сміжак

Редакційна колегія:
Р. Постолянюк, Й. Лесів,
О. Вишневецька, Н. Луговська,
І. Дейчаківський.

Додрукарська підготовка редакції
газети "Вперед".
76010, Україна, м. Івано-Франківськ,
вул. Короля Данила, 11.

Тираж 1200. Зам. №
Друк "Місто НВ",
м. Івано-Франківськ,
вул. Незалежності, 53.

За мить до завершення сезону.
Футбольний огляд 11-ти турів

У неділю, 26 квітня, стартував чемпіонат на першість області з футболу у групі Північ. Після урочистого відкриття та благословення футbolістів деканом о. Б. Курилівм ямницький «Вихор» розпочав боротьбу за перші позиції у групі.

У першому турі відбулося дербі місцевих команд, де ямницький «Вихор» приймав команду «Дністер-Рітас» із сусіднього Побережжя. Юнацький склад ямничан вже з перших хвилин показав слабкість у лінії оборони. За перший тайм команда пропустила три голи. В другому таймі гра практично не змінилась, поберезька команда продовжувала часті контратаки, які закінчувались враженням наших воріт, 2:6 на користь «Дністер-Рітас».

Матч дорослих складів був дуже інтригуючим і вражав ходом подій. Спочатку 3:1 на користь Ямниці, за 10 хвилин рахунок вже 3:3. В другому таймі ямницькі футболісти все ж зуміли перевернути ініціативу у матчі та здобути впевнену перемогу з рахунком 6:3.

3 травня ямницька команда зустрічалася у військовому матчі з ФК Битків. Юнацька команда, як і в першому турі, демонструвала слабку гру в лінії оборони. До 70-ї хвилини вихорці поступались 3:0. На 76 хв. гол «постижу» забив Назарій Іваночко, 3:1.

Матч дорослих команд проходив у рівній боротьбі. Першими на 20 хв. зуміли відзначитись футболісти з Биткова, однак вже через п'ять хвилин Н. Павлів зумів зірвати рахунок у матчі. На 67 хв. після вдалого прориву з флангу нападник А. Бибик, зумів забити переможний гол у цьому матчі, 1:2.

10 травня ямницька команда приймала на своєму полі команду Медик-Краснопіль з Солотвина. Юнацька команда в цій нелегкій зустрічі була повністю розгромлена 1:6. Єдиний м'яч ямничани забили

на 45 хв. (В. П'яста).

Нелегко виявилася ця матчева зустріч і для дорослої команди, яка мала багато моментів, однак довести їх до забитих м'ячів не таланило. На 53 хв. гості вийшли вперед після вдалого виконання штрафного удару. Однак вже на 64 хв. ямницька команда зірвіяла рахунок у матчі, реалізувавши пенальті. Гол забив Михаїло Федюк. Матч закінчився з нічиюним рахунком 1:1.

17 травня ямницька команда приймала на своєму стадіоні бурштинську «Енергію». Юнацька команда в цій зустрічі виглядала досить впевнено, показала десятки контратак та добру гру в обороні. Однак все ж поступилась з рахунком 0:1, зазнавши четвертої поразки поспіль у чотирьох турах.

Досить вдало виявився початок для дорослої команди з Ямниці, яка не тільки показувала кращу гру за бурштинців, але й зуміла першою відзначитись, М. Федюк, 22 хв. Під кінець першого тайму на 44 хв. гості зуміли зірвати рахунок. В другому таймі гра проходила рівно, обидві команди мали кілька нагод вразити ворота противника.

Переможний м'яч був забитий з пенальті на 62 хв. футболістами з Бурштина. 1:2.

24 травня ямницький «Вихор» зустрічався у військовому поєдинку з братковецьким «Колосом». Юнацька команда поступилась з мінімальним рахунком 1:0. Доросла команда Ямниці, яка у даному поєдинку виглядала набагато впевненіша за свого суперника, теж зазнала поразки з рахунком 1:0. Єдиний гол у матчі забив Петро Варишко на 64 хв.

31 травня команда «Вихор» приймала на своєму стадіоні надвірнянський «Бескид». Юнацька команда після п'яти поспіль порозок спромоглася здобути першу перемогу з рахунком 3:1 Дмитро Іванців (4 хв.), Григорій Галіпчак (11 хв. пенальті), Антон Козак (32 хв., пенальті), Олександр Пазюк (42 хв.). Мабуть, найважчою грою в першому колі виявився поєдинок з «Бескидом» для дорослої команди «Вихор». Вже на 6 хв. ямничани мали можливість вийти вперед, однак

О. Зуб'як не реалізував пенальті. Під кінець першого тайму ямничани зуміли вийти вперед завдяки забитому голу О. Дем'янка. Проте через три хвилини надвірнянці рахунок зірвали. В другому таймі ямницька команда мала десятки моментів, щоб повністю розгромити суперника, однак м'яч постійно оминав стівр воріт «Бескида». На 70 хв. ямничани залишились у десятьох через вилучені

21 червня ямничани провели домашню гру з ФК Битків. Юнацька команда у досить важкому поєдинку поступилась 2:3. Цікавим виявився матч дорослих команд, на який прибула велика кількість вболівальників з обох сторін. Футболісти з Биткова зуміли притратити рахунок 1:2 практично до кінця матчу, і здавалося, що ця

"Вихор". Друга половина 50-х років

Ямницькі футболісти. Кінець 30-х років

нія Т. Головенка. Мабуть, це й зіграло ключову роль у матчі, адже надвірнянці зуміли перевернути гру та вирвати перемогу 1:3.

7 червня «Вихор» провів останню війську гру у першому колі проти команди «Лімниця» Перегінське. Вдалій старт юнацької команди «Вихор» обернувся для ней черговим розгромом. Ямничани зуміли забити гол вже на 1 хв. — Г. Галіпчак, однак до кінця матчу пропустили аж три м'ячі, поступившись 3:1. Доросла команда «Вихор» здобула перемогу 1:2.

14 червня стартувало друге коло. «Вихор» зустрічався у військовій грі з поберезьким «Дністер-Рітас». Ямницик юнаки поступились з мінімальним рахунком 1:0. Матч дорослих команд завершився перемогою ямничани 1:2.

14 червня стартувало друге коло.

«Вихор» зустрічався у військовій грі з поберезьким «Дністер-Рітас». Ямницик юнаки поступились з мінімальним рахунком 1:0. Матч дорослих команд завершився перемогою ямничани 1:2.

зестріт так і завершився. Однак, ямницикі футболісти все ж змогли дотиснути суперника та вирвати перемогу. На 86 хв. рахунок зірняв Віктор Кузів, а на 88 хв. вивів команду вперед І. Дорошенко.

28 червня «Вихор» провів матч на військовій з командою Медик-Краснопіль. Юнацька команда зазнала розгромної по-разки 4:0, а матч дорослих складів закінчився з рахунком 0:0.

9 серпня ямничани провели війську гру в Бурштині проти «Енергії». Юнацька команда «Вихор» в черговий раз продемонструвала нейкісну гру, поступившись супернику з рахунком 3:0. Матч дорослих команд закінчився нічиєю 1:1.

Андрій Сміжак

У селі Майдан відбувся традиційний турнір пам'яті Богдана Шуляра серед ветеранів, який організовано Івано-Франківською міською федерацією футболу та футбольним клубом «Легіон».

Ямницький «Вихор» — переможець турніру пам'яті Богдана Шуляра

До півфіналу вийшли пари: Богородчани — «Легіон» - 5:2. У іншій півфінальній грі ямницький «Вихор» зустрічався з командою з Підлісся. Ямницикі футболісти зіграли у кращих традиція «Вихора». Швидкі передачі на фланги та вдале їх завершення не залишили шансів команді із Підлісся, яку ямничани обіграли з рахунком 6:1 (Михаїло Лавришин, Ігор Зелінський, Олег Дем'янік, Ігор Гогіль, Петро Лесів, Ігор Хома та Михаїло Лавр).

Відтак, у матчі за третє місце зустрілися футбольісти з Підлісся та ФК «Легіон». Основний час закінчився з нічиюним рахунком 2:2. У серії післяматчевих пенальті майстернішими стали організатори турніру (4:2).

У фіналі зустрілися Богородчанські та ямницькі аматори шкіряного м'яча. Обидві команди показали досить напружений гру. На мить здалось, що матч закінчиться серією пенальті. Однак переможцем цьогорічного турніру стала все ж таки команда із Ямниці, яка переграла свого суперника з мінімальним рахунком 1:0, гол забив Орест Горбатий.

Перед врученням головного кубка було обрано кращих футbolіstіv турніру. З ямницької команди лауреатом змагань був обраний голкіпер Мафтій Кудла.

Мафтій Кудла

Спецвипуск газети "Вперед" Протягом 21 – 22 березня в сусідньому Побережжі, відбувся турнір пам'яті екс-гравця бурштинського «Енергетика» та Івано-Франківського «Тепловика» Михаїла Кокорудза. Господарі змагань — «Побережжя-друзі» та «Дністер-Рітас» — приймали ще шість команд, зокрема срібного призерів першості області минулого сезону «Тепловик» (Івано-Франківськ), володаря кубка та суперкуба Івано-Франківська «Січ» (Микитинці), учасника торішньої областної першості «Вихор» (Ямниця), а також «Інтербур» (Єзупіль), ФК «Сілець» та ФК «Ганнусівка».

Спершу учасники зіграли у двох групах. Причому, суботні матчі відбувалися за скороченим форматом – 2 тайми по 25 хвилин, тоді як вірішальні, недільні ігри складалися із двох таймів по 35 хвилин.

За повідомленням спільноти ФК «Тепловик», івано-франківська команда потрапила до од